

Voorstel van Burgemeester en Wethouders tot
vaststelling van een vlag voor de gemeente Breda.

DE RAAD DER GEMEENTE BREDA.

Reeds lang heeft bij ons college het voornemen bestaan U een voorstel te doen om voor de gemeente Breda een vlag vast te stellen. Tot nu toe is aan dit voornemen geen gevolg gegeven. Nu deze gemeente zich echter opmaakt om het 700-jarig bestaan der stad feestelijk te herdenken, is onzes inziens het tijdstip aangebroken om tot vaststelling van een vlag over te gaan.

Omtrent de vraag welke vlag voor deze gemeente als de juiste moet worden aangemerkt hebben wij advies ingewonnen van de Hoge Raad van Adel te 's Gravenhage en de Provinciale Inspecteur der Gemeente- en Waterschapsarchieven in Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch. Zowel de Hoge Raad van Adel als de Provinciale Inspecteur hebben hun voorkeur uitgesproken voor een vlag, waarvan mag worden aangenomen, dat deze omstreeks 1580 de vlag der stad Breda was, nl. een vermiljoenrode of praktisch genomen rode vlag met in het midden drie witte St.Andrieskruisjes, op de gebruikelijke heraldische wijze daarin gesteld, namelijk 2 en 1.

Een vlag als hierboven aangegeven, doch aan de bovenzijde voorzien van drie smalle banen in de kleuren van de Prinsenvlag komt voor op een afbeelding in het handschrift De Gortter in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel. De toevoeging van deze 3 banen zou dan de band van Breda met het Huis van Oranje-Nassau tot uitdrukking brengen. Naar het oordeel van de Provinciale Inspecteur is een herinnering of verwijzing naar het Huis van Oranje in het begin van de Tachtigjarige Oorlog slechts een tijdelijke geweest en behoort deze dus in beginsel niet tot de stedelijke vlag. Aangezien deze herinnering echter door ons op prijs wordt gesteld, achten wij het geen bezwaar om bij bijzondere gelegenheden als b.v. de stadsfeesten aan de stok boven de stadsvlag een oranje-blanje-bleu wimpel te voeren.

Wij hebben de eer Uw Raad voor te stellen te besluiten:

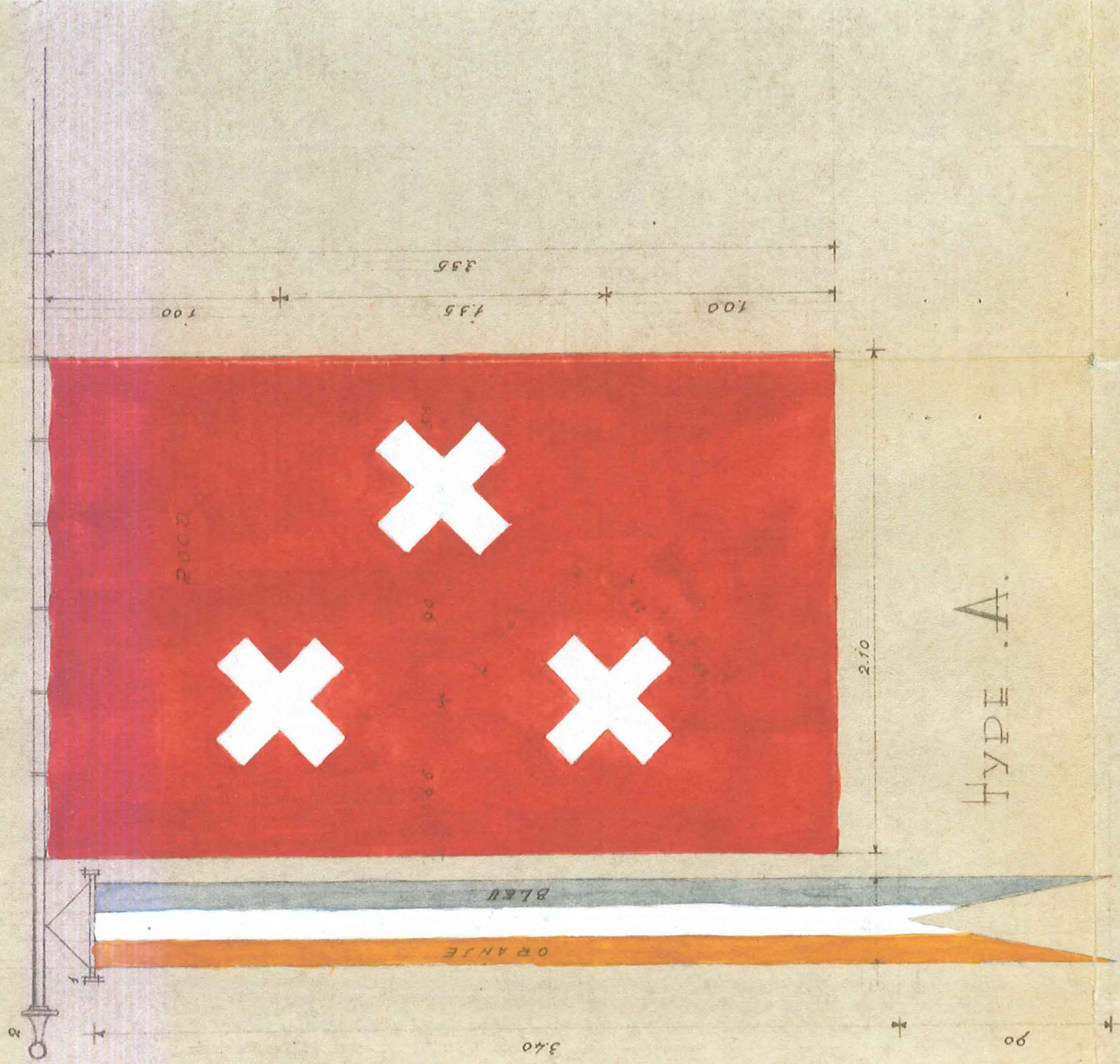
De vlag voor deze gemeente vast te stellen als volgt:

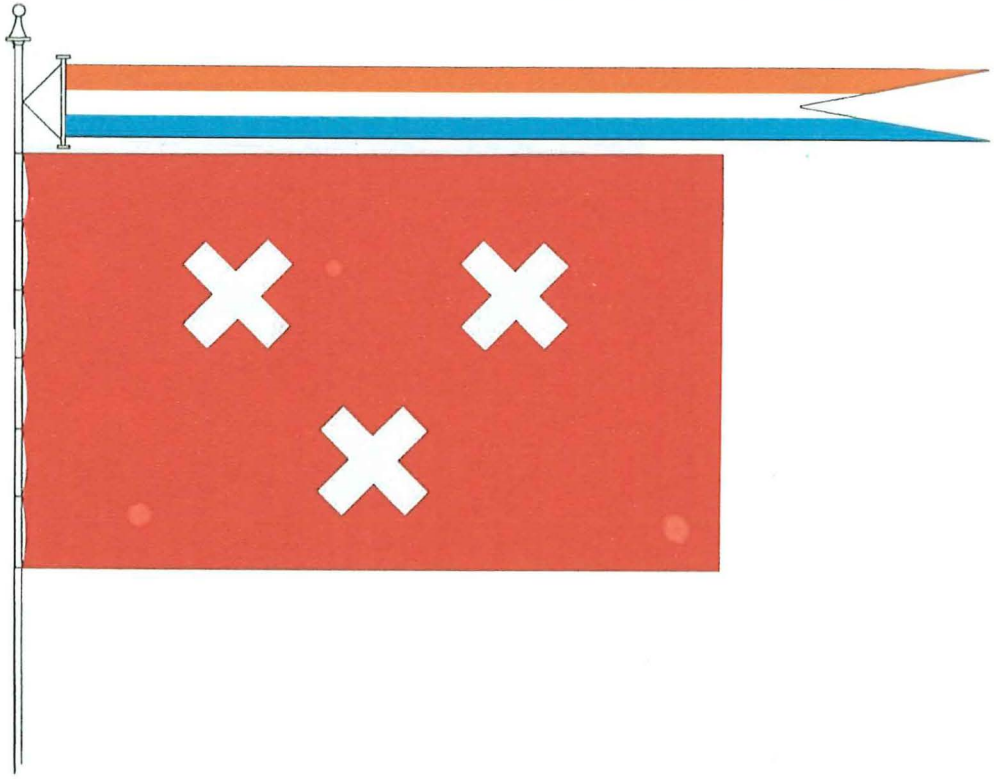
- I. een rode vlag met in het midden drie witte St.Andrieskruisjes, op de gebruikelijke heraldische wijze daarin gesteld, nl. 2 en 1;
- II. bij bijzondere gelegenheden aan de stok boven de stadsvlag een oranje-blanje-bleu wimpel te voeren.

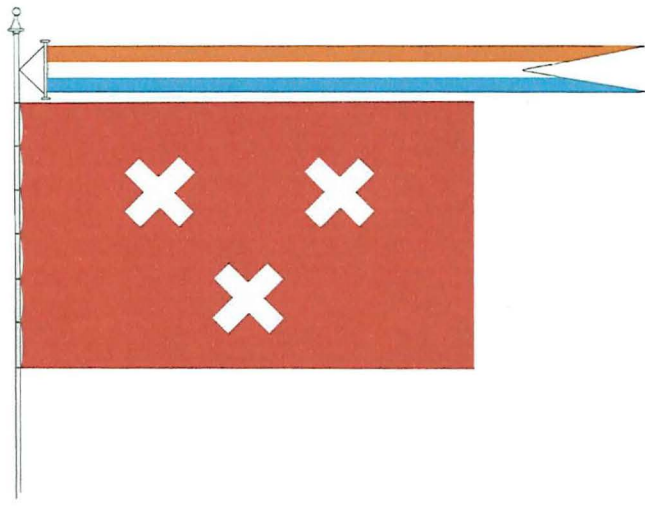
Burgemeester en Wethouders van Breda

J.A. Meijs, wnd.burgemeester.

Van Woensel, secretaris.

Voorstel van Burgemeester en Wethouders tot vaststelling van een vlag voor de gemeente Breda .

DE RAAD DER GEMEENTE BREDA.

Reeds lang heeft bij ons college het voornemen bestaan U een voorstel te doen om voor de gemeente Breda een vlag vast te stellen. Tot nu toe is aan dit voornemen geen gevolg gegeven. Nu deze gemeente zich echter opmaakt om het 700-jarig bestaan der stad feestelijk te herdenken, is onzes inziens het tijdstip aangebroken om tot vaststelling van een vlag over te gaan.

Omtrent de vraag welke vlag voor deze gemeente als de juiste moet worden aangemerkt hebben wij advies ingewonnen van de Hoge Raad van Adel te 's Gravenhage en de Provinciale Inspecteur der Gemeente- en Waterschapsarchieven in Noord - Brabant te 's Hertogenbosch. Zowel de Hoge Raad van Adel als de Provinciale Inspecteur hebben hun voorkeur uitgesproken voor een vlag, waarvan mag worden aangenomen, dat deze omstreeks 1580 de vlag der stad Breda was, nl. een vermiljoenrode of practisch genomen rode vlag met in het midden drie witte St. Andrieskruisjes, op de gebruikelijke heraldische wijze daarin gesteld, namelijk 2 en 1 .

Een vlag als hierbovenaangegeven, doch aan de bovenzijde voorzien van drie smalle banen in de kleuren van de Prinsenvlag komt voor op een afbeelding in het handschrift De Gortter in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel. De toevoeging van deze 3 banen zou de band van Breda met het Huis van Oranje-Nassau tot uitdrukking brengen. Naar het oordeel van de Provinciale Inspecteur is een herinnering of verwijzing naar het Huis van Oranje in het begin van de Tachtigjarige Oorlog slechts een tijdelijke geweest en behoort deze dus in beginsel niet tot de stedelijke vlag . Aangezien deze herinnering echter door ons op prijs wordt gesteld, achten wij het geen bezwaar om bij bijzondere gelegenheden als b.v. de stadsfeesten aan de stok boven de stadsvlag een oranje-blanje-bleu wimpel te voeren.

Wij hebben de eer Uw Raad voor te stellen te besluiten :

De vlag voor deze gemeente vast te stellen als volgt :

- I. een rode vlag met in het midden drie witte St. Andrieskruisjes, op de gebruikelijke heraldische wijze daarin gesteld, nl. 2 en 1 ;
- II. bij bijzondere gelegenheden aan de stok boven de stadsvlag een oranje-blanje-bleu wimpel te voeren .

Burgemeester en Wethouders van Breda ;

J.A. Meijs , wnd.burgemeester .

Van Woensel , secretaris .

*Cf. Voorstel door de raad besloten in
haar vergadering van 11 juni 1952*

De raad van de gemeente Breda;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders en met overname van de daarin vermelde overwegingen;

gelet op artikel 147 van de Gemeentewet;

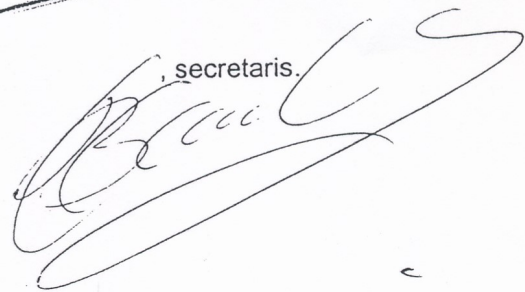
besluit:

voor de nieuwe gemeente Breda vaststellen:

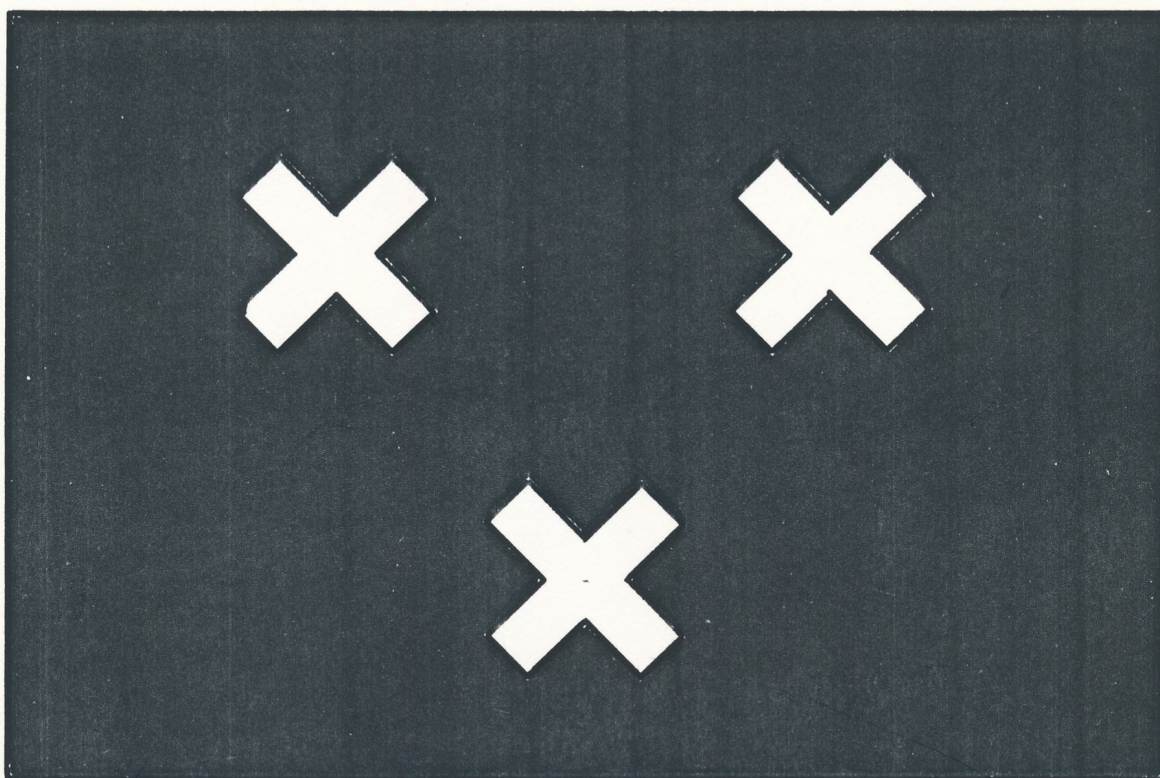
1. als gemeentewapen: het tot de gemeentelijke herindeling van 1 januari 1997 door Breda gevoerde wapen zoals vastgesteld bij het besluit van de Hoge Raad van Adel van 16 juli 1817 met aanvulling van de wapenomschrijving in het Koninklijk Besluit van 25 november 1991;
2. als gemeentevlag: de tot de gemeentelijke herindeling van 1 januari 1997 door Breda gevoerde vlag zoals vastgesteld bij het besluit van de raad van de gemeente Breda van 11 juni 1952.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 21 december 2000

, voorzitter.

, secretaris.

Omschrijving: rood met in het midden drie witte St.
Andrieskruisen, op de gebruikelijke heral-
dische wijze daarin gesteld, n.l. 2 en 1.
Raadsbesluit: 11 juni 1952.

Advies H.R.v.A.: 23 mei 1952, nr. 72/5.

E. 1970

Bij bijzondere gelegenheden wordt aan de stok boven de vlag
een oranje-blanje-bleu wimpel gevoerd. (volgens R.B. 11-6-1952).

Memo over de vlag van Breda

De keuze van een vlag voor Breda in 1952 berustte niet helemaal op heldere argumenten. Zoals dat wel meer het geval was, bestond er eertijds te Breda een wisselwerking tussen het wapen en de banier van de heerlijkheid, het land en de stad. Tot in de zeventiende eeuw waren deze gelijk, dat wil zeggen rood met drie schuinkruisjes. De banier van de heerlijkheid of Baronie komt voor in een vijftiende-eeuws handschrift in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel. Daarop wordt dit teken vastgehouden door een leeuw met het helmteken van de pandheer Willem van Duvenvoorde, die van 1339 tot 1350/1353 over stad en land had geregeerd. Het handschrift kan dus op een ouder voorbeeld teruggaan.

Gedeeld met de zwarte wassenaars in zilver van de familie Van Polanen, die vanaf 1350/1353 tot 1404 (1445) over Breda regeerde, komen de drie schuinkruisjes in rood voor de Baronie nog voor op de lijkstaties van Prins Maurits (1625) en Frederik Hendrik (1647).

Een **VENDEL** uit 1580 van een Bredase burgercompagnie onder leiding van Kapitein Crispyn vertoont de drie schuinkruisjes in een rood veld, waarvan de bovenzijde een strook in de kleuren oranje-wit-blauw vertoont. Natuurlijk is dit **GEEN VLAG**.

Het is wel het oudste bewijs, dat de stad zich naast het wapenschild ook de banier van de vroegere heren van Breda had eigen gemaakt.

In 1857 bleek Breda een vlag van twee banen van wit en rood, waarop in het midden het gemeentewapen te voeren. Op enige kaarten uit het begin van de zeventiende eeuw op de Mark varen reeds schepen met zo'n vlag (al kan men niet bewijzen dat zij van Breda afkomstig zijn). Dit is een indicatie, dat voor een **VLAG** bij de scheepvaart gezocht moet worden en dat niet in een bij gelegenheid gemaakt vendel gebruikt moet worden. Dat van 1580 aan de burgercompagnie voorbehouden. Pas de moderne tijd bracht uniformiteit in de legervendels.

Bij het raadsbesluit van 1952 zag men helaas aan de scheepsvlag voorbij en koos voor de heraldische banier, al kreeg deze wel de vorm van een vlag. Reeds toen werd door de provinciale archiefinspecteur uitdrukkelijk gesteld, dat de oranje-wit-blauwe banen niet tot de stedelijke vlag behoorden. Door een merkwaardige voorkeur kon de gemeente 1952 de knoop niet doorhakken en achtte het niet bezwaarlijk om bij bijzondere gelegenheden een wimpel in de kleuren oranje-blauw-bleu aan de vlag toe te voegen.

Sierksma (1962) noemt het vendel uit 1580 voor het eerst uitdrukkelijk een **VLAG** (blz. 52) zonder een reden voor die bewering te doen. Ook *Vexilla Nostra* nr. 181 (1992) gaat hiervan eveneens uit. Door een dergelijke belachelijke vermelding heeft Breda de oudste stadsvlag van Nederland !

Willem van Ham, Bergen op Zoom, 31 augustus 1992

Bronnen :

Koninklijke Bibliotheek Brussel, coll. Goethals nr. 703; handschriftencollectie nr. 15662 ; Atlas van Stolk Rotterdam, nrs. 1624 en 1929.

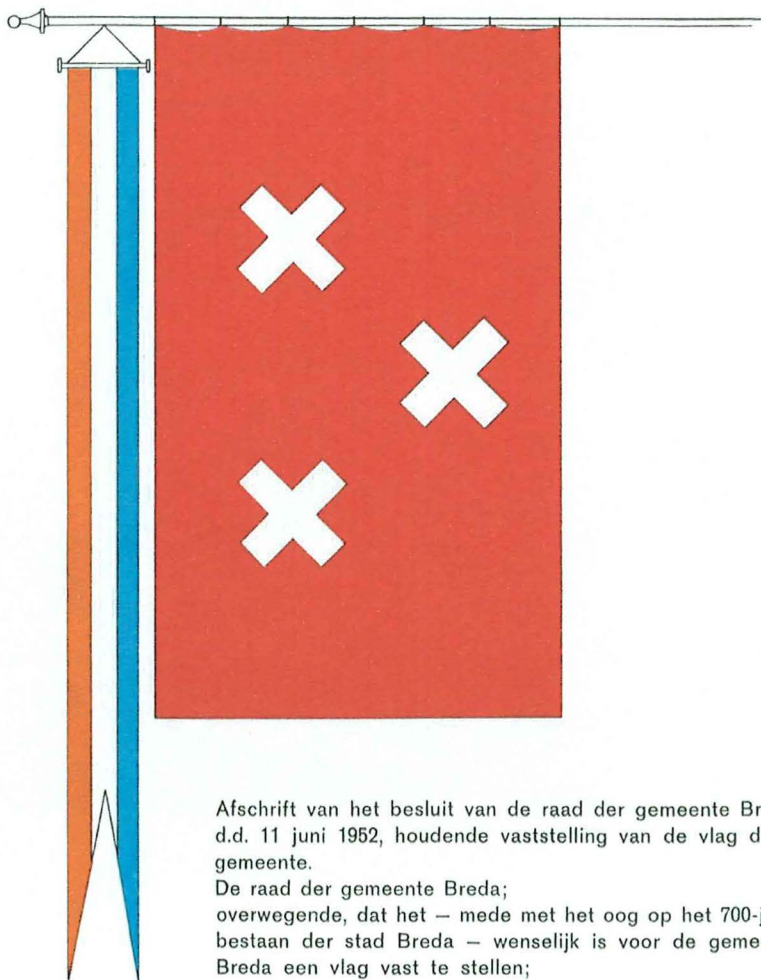
W.A. van Ham, "De symbolen van Stad en Land van Breda", *De Oranjeboom* 21 (1968) 107.

Kl. Sierksma, *Nederlands Vlaggenboek*, Utrecht 1962.

J.P.W.A. Smit, *De legervlaggen uit den aanvang van den 80-jarigen oorlog*. Assen, 1938.

Deze bronnen heb ik zelf geraadpleegd en op hun inhoud en waarde getoetst. Ik acht het vermelden van bronnen, waarvan men zelf geen kennis heeft, van van geen enkele waarde en het citeren ervan een vertoning van . . .

Afschrift van het besluit van de raad der gemeente Breda, d.d. 11 juni 1952, houdende vaststelling van de vlag dezer gemeente.

De raad der gemeente Breda; overwegende, dat het – mede met het oog op het 700-jarig bestaan der stad Breda – wenselijk is voor de gemeente Breda een vlag vast te stellen; gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 4 juni 1952 no. I/ 6901,

heeft besloten:

- de vlag voor de gemeente Breda vast te stellen als volgt:
- I. een rode vlag met in het midden drie witte St. Andriesskruisen, op de gebruikelijke heraldische wijze daarin gesteld, n.l. twee en één;
  - II. bij bijzondere gelegenheden aan de stok boven de stads-vlag een oranje-blanje-bleu wimpel te voeren.
- Aldus besloten in de openbare vergadering van 11 juni 1952.

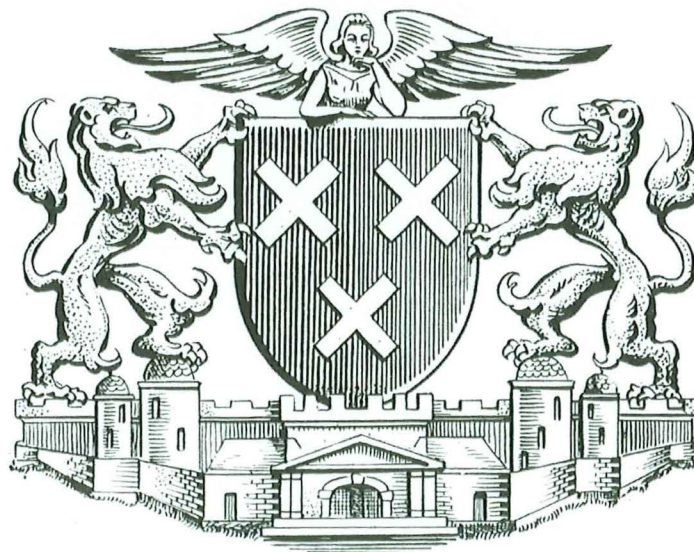
Afschrift van de officiële omschrijving van het wapen van de gemeente Breda, vastgesteld bij ordonnantie van de Hoge Raad van Adel van 16 juli 1817:

„zijnde van Keel, beladen met drie St. Andriesskruisen van zilver, staande twee en één. Het schild gedekt door een engel en vastgehouden door een klimmende leeuw van goud, rustende het schild op een burg in zijn natuurlijke kleuren”.

Ten aanzien van de betekenis van het wapen diene nog het volgende.

De drie St. Andriesskruisen zouden wijzen op de garantie van rechtszekerheid, gegeven door de heer als rechter. De burch is ontleend aan de duitse zegels en stelt de wereldlijke macht van de heren van Breda voor. Omstreeks de 15e eeuw is het wapen voorzien van twee leeuwen als schildhouders, afkomstig van de leeuw van het wapen van Nassau. Dit geslacht verwierf in 1404 de heerlijkheid Breda en heeft diezelfde leeuw aan het Rijkswapen gegeven.

Het schild gesteund door een engel is te verklaren als een symbool van de waardigheid van Brabant.

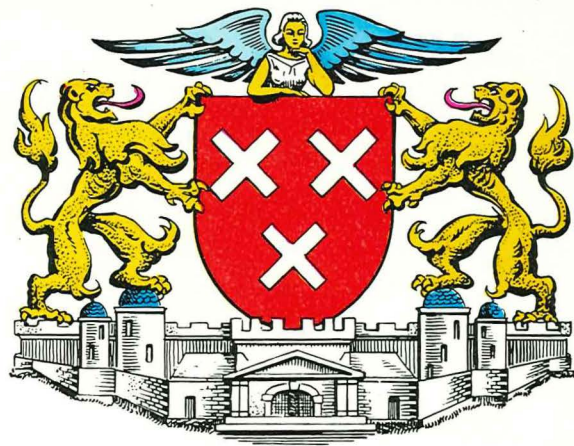
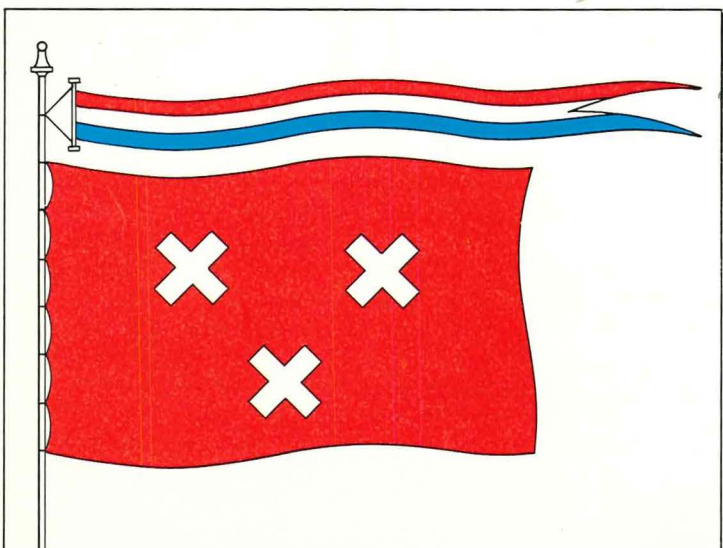

Ned. Herv. Kerk, (± 1425) aan de Ginnekenmarkt met aan de voet het graf van generaal Chassé

Voormalig Oude Mannenhuis, thans cultureel centrum „De Beyerd“ in de Boschstraat

Het gemeentewapen

Het gemeentewapen van Breda is op 16 juli 1817 vastgesteld door de Hoge Raad van Adel volgens deze beschrijving:

„zijnde van Keel (rood), beladen met drie Andrieskruisen van zilver, staande twee en één. Het schild gedekt door een engel en vastgehouden door een klimmende leeuw van goud, rustende het schild op een burg in zijn natuurlijke kleuren“.

Over de betekenis van het wapen geldt het volgende: De drie St. Andrieskruisen zouden wijzen op de garantie van rechtszekerheid, gegeven door de heer als rechter. De burch is ontleend aan de duitse zegels en stelt de wereldlijke macht van de heren van Breda voor. Omstreeks de 15e eeuw is het wapen voorzien van twee leeuwen als schildhouders, afkomstig van de leeuw van het wapen van Nassau. Dit geslacht verwierf in 1404 de heerlijkheid Breda en heeft diezelfde leeuw aan het Rijkswapen gegeven. De engel die het schild steunt is een symbool voor de waardigheid van Brabant.

N.B. Hier lijkt - mededeling van W. van Ham - de engel de verkeerde kant op!

De gemeentevlag

Bij gelegenheid van het 700-jarig bestaan van Breda heeft de gemeenteraad op 1 juni 1952 een vlag vastgesteld met de volgende omschrijving:

- I. een rode vlag met in het midden drie witte St. Andrieskruisen, op de gebruikelijke heraldische wijze daarin gesteld, n.l. twee en één;
- II. bij bijzondere gelegenheden aan de stok

De gemeentevlag

In 1952 is de vlag ontworpen ter gelegenheid van het 700-jarig bestaan van de stad Breda. De gemeenteraad heeft toen bepaald dat de vlag er als volgt uit moet zien:
Een rode vlag met in het midden drie witte Sint Andrieskruisen, twee kruisen boven en één in het midden daaronder.

Tevens is bepaald dat op Koninginnedag en de verjaardagen van enkele leden van het Koninklijk Huis boven deze gemeentevlag een rood-wit-blauwe wimpel kan worden gevoerd. De gemeente Breda gebruikt de vlag bij bijzondere gelegenheden en officiële ontvangsten. Indien de gemeentevlag wordt gecombineerd met andere vlaggen is de volgorde aan regels gebonden. De Afdeling Kabinet in het stadskantoor kan hierover inlichtingen verstrekken.

Het gebruik van de gemeentevlag is voorbehouden aan inwoners en instanties binnen de gemeente Breda. Daarbij dienen wel de regels voor het vlaggen gerespecteerd te worden: de vlag voor zonsopgang binnen te halen en met zorg te behandelen.

Een vendelier van Breda met het vaandel van Breda (ca. 1580). Boven het vaandel zijn in drie smalle banen de kleuren van de Prinsenvlag te zien: oranje, blanje, bleu.

De gemeentevlag heden ten dage met haar rood-wit-blauwe wimpel.

Gemeente Breda

algemene informatie over
Gemeentewapen,

Gemeentevlag

en logo
van de

De gemeentevlag bij het stadskantoor.

Zoek

Actueel

Breda

Breda Algemeen

Stadsgids

Feiten en cijfers

Plattegrond Breda

Links

E-loket

Ondernemen

Bestuur & Organisatie

Visie en Beleid

Plannen & Projecten

Wijk & Buurt

Doelgroepen

Breda Algemeen

Historie

De gemeentevlag

In 1952 is de vlag ontworpen ter gelegenheid van het 700-jarig bestaan van de stad Breda.

De gemeenteraad heeft toen bepaald dat de vlag er als volgt uit moet zien: *Een rode vlag met in het midden drie Sint Andrieskruisen, twee kruisen boven en in het midden één daaronder.*

Tevens is bepaald dat op Koninginnedag en de verjaardagen van enkele leden van het Koninklijk Huis boven deze gemeentevlag een rood-wit-blauwe wimpel kan worden gevoerd.

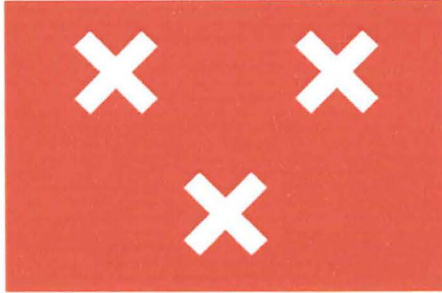
De gemeente Breda gebruikt de vlag bij bijzondere gelegenheden en officiële ontvangsten. Indien de gemeentevlag wordt gecombineerd met andere vlaggen is de volgorde aan regels gebonden. De afdeling Kabinet in het Stadskantoor kan hierover meer informatie geven.

Het gebruik van de gemeentevlag is voorbehouden aan inwoners en instanties binnen de gemeente Breda. Daarbij dienen wel de regels voor het vlaggen gerespecteerd te worden: de vlag voor zonsondergang binnen te halen en met zorg te behandelen.

Breda.nl Deze website maakt gebruik van cookies. - meer informatie [Sta cookies toe](#)

Gemeentevlag van Breda

Geschreven op: 06 september 2011 om 12:02, laatst aangepast op: 06 september 2011 om 12:58

In 1952 is de vlag ontworpen ter gelegenheid van het 700-jarig bestaan van de stad Breda. De gemeenteraad heeft toen bepaald dat de vlag er als volgt uit moet zien: Een rode vlag met in het midden drie Sint Andriesskruisen, twee kruisen boven en in het midden één daaronder.

Tevens is bepaald dat op Koninginnedag en de verjaardagen van enkele leden van het Koninklijk Huis boven deze gemeentevlag een rood-wit-blauwe wimpel kan worden gevoerd. De gemeente Breda gebruikt de vlag bij bijzondere gelegenheden en officiële ontvangsten. Indien de gemeentevlag wordt gecombineerd met andere vlaggen is de volgorde aan regels gebonden. De afdeling Kabinet in het Stadskantoor kan hierover meer informatie geven.

Het gebruik van de gemeentevlag is voorbehouden aan inwoners en instanties binnen de gemeente Breda. Daarbij dienen wel de regels voor het vlaggen gerespecteerd te worden: de vlag voor zonsongang binnen te halen en met zorg te behandelen.

Vlag van Breda

Uit Wikipedia, de vrije encyclopedie

De **vlag van Breda** is ontworpen in 1952 ter gelegenheid van het zevenhonderdjarig bestaan van de stad Breda. Men beschouwde het verkrijgen van privileges in 1252 als het verkrijgen van stadsrechten, maar dat is feitelijk onjuist. De stad had waarschijnlijk kort na 1200 de stadsrechten gekregen, maar een officieel document ontbreekt.

Een deel van de Belgische gemeente Schoten viel in de 12de eeuw onder de bevoegdheid van de heren van Breda. Schoten heeft dezelfde vlag als Breda.

Vlag van Breda

De vlag heeft een verhouding van 2:3. De kleur van de vlag is rood, met daarin 3 witte Sint-Andrieskruizen. Twee kruizen aan de bovenkant en een in het midden aan de onderkant.

De gemeente Breda voert bij verjaardagen van leden van het Koninklijk Huis een rood met witte wimpel boven de vlag. Het voeren van de vlag is alleen toegestaan aan inwoners en instanties van de gemeente Breda. Hierbij geldt dan wel de regel, dat de gemeentevlag voor zonsopgang binnen gehaald moet worden. Tevens moet de vlag met zorg behandeld worden.

Vlaggen in het Koninkrijk der Nederlanden

Hoofdartikelen: Vlag van Nederland · Lijst van vlaggen van het Koninkrijk der Nederlanden

Deelgebieden: Lijst van vlaggen van Nederlandse deelgebieden

Landen: Aruba · Curaçao · Sint Maarten · Nederland

Provincies: Drenthe · Flevoland · Friesland · Gelderland · Groningen · Limburg · Noord-Brabant · Noord-Holland · Overijssel · Utrecht · Zeeland · Zuid-Holland

Regio's: Twente · West-Friesland · Westland · Zeeuws-Vlaanderen

Openbare lichamen: Bonaire · Saba · Sint Eustatius

Gemeenten: Lijst van vlaggen van Nederlandse gemeenten

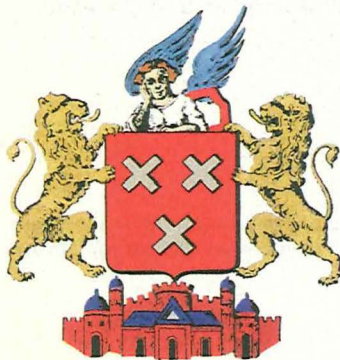
Zie ook: Geus · Standaarden van het Koninklijk Huis · Prinsenvlag · Wapen van het Koninkrijk der Nederlanden

Overgenomen van "http://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Vlag_van_Breda&oldid=39597324"

Categorieën: Cultuur in Breda | Vlag van Nederlandse gemeente

- Deze pagina is het laatst bewerkt op 7 dec 2013 om 15:06.
  - De tekst is beschikbaar onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding/Gelijk delen, er kunnen aanvullende voorwaarden van toepassing zijn. Zie de gebruiksvoorwaarden voor meer informatie.
- Wikipedia® is een geregistreerd handelsmerk van de Wikimedia Foundation, Inc., een organisatie zonder winstoogmerk.

HET STADSWAPEN VAN BREDA

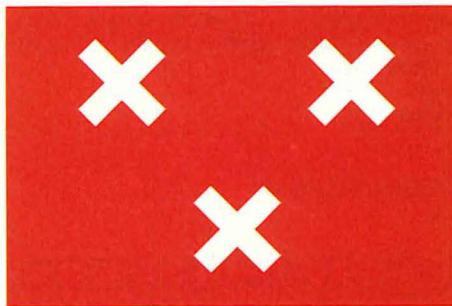
Het wapen van de stad Breda is al zeer oud. In de Middeleeuwen kreeg de stad een wapen met drie zogenaamde Sint Andrieskruisen en de afbeelding van een burcht, beide verwijzend naar de heren van Breda, de latere Nassaus. De Andrieskruisen zijn een verwijzing naar hun functie als rechter en daarmee de garantie voor rechtszekerheid.

De burcht is een symbool van de macht of stedelijke weerbaarheid van de heren van Breda. De engel, die het schild steunt, houdt mogelijk verband met de hemelse bescherming van de stad. De herkomst van de leeuwen als schildhouders is waarschijnlijk ontleend aan het wapen van de hertog van Brabant, van wie de heren van Breda hun rechten in leen hielden.

In 1990 heeft de gemeenteraad de wapenomgeving vastgesteld op basis van een nog bestaande tekening uit 1817. Het Koninklijk Besluit van 25 november 1991 dat hierop volgde, geeft de volgende heraldieke omschrijving:

"In keel drie schuinkruisjes van zilver. Het schild van achter gehouden door een engel van natuurlijke kleur en van terzijde door twee leeuwen van goud, getongd en genageld van keel, het geheel rustend op een geopende stenen burcht van keel, met voegen van zilver en daken en torenhelmen van azuur"

DE GEMEENTEVLAG

In 1952 is de vlag ontworpen ter gelegenheid van het 700-jarig bestaan van de stad Breda.

De gemeenteraad heeft toen bepaald dat de vlag er al volgt uit moet zien:

Een rode vlag met in het midden drie witte Sint Andrieskruisen, twee kruisen boven en één in het midden daaronder.

De Gemeente Breda gebruikt de vlag bij bijzondere gelegenheden en officiële ontvangsten. Indien de gemeentevlag wordt gecombineerd met andere vlaggen is de volgorde aan regels gebonden. De afdeling Kabinet in het Stadskantoor kan hierover inlichtingen verstrekken.

